

Posudek oponenta na diplomovou práci

oponentský posudek

Jméno posuzovatele: RNDr. Irena Chlebounová

Datum: 5. 2. 2020

Autor: Bc. Valérie Hoffmannová

Název práce: Analýza tématu vznik a vývoj lidského druhu v učebnicích a pracovních sešitech pro ZŠ

Cíle práce:

1. Zjistit a porovnat zařazení a rozsah daného tématu ve vybraných učebnicích a pracovních sešitech
2. Porovnat zastoupení učebních úloh v jednotlivých kategoriích taxonomie Tollingerové a Bloomovy taxonomie
3. Porovnat učební úlohy ve starším a novějším vydání vybraných učebnic a pracovních sešitů

Zjistit a porovnat zastoupení učebních úloh ve vybraných učebnicích a pracovních sešitech přírodopisu a dějepisu

Cílů bylo stanoveno hodně (ještě hlavní a vedlejší cíl), nicméně domnívám se, že se je podařilo splnit.

Struktura (členění) práce, odpovídá požadovanému? ANO NE

Rozsah práce (počet stran textu, počet stran příloh): 86 stran textu

Je uveden anglický abstrakt a klíčová slova? ANO NE

Je uveden seznam zkratk? ANO NE

Literární přehled:

Odpovídá tématu? ANO NE

Je napsán srozumitelně? ANO NE

Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů? (V souladu s pravidly zveřejněnými katedrou – tj. literární přehled obsahuje především citace primárních zdrojů, ne opisy učebnic) ANO NE

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? ANO NE

V seznamu použité literatury je Bereňová 2012, Blažek a Příhodová 2016, Palečková a kol. 2007.

Nenašla jsem je v textu. Válková 2015 je v seznamu zapsaná dvakrát.

Jak student pracuje se zdroji? Poctivě a svědomitě. Studentka porovnávala 23 učebnic přírodopisu a dějepisu a 22 pracovních sešitů. Mezi zdroji bylo jen 5 zahraničních a 37 českých titulů. Vzhledem k vybranému tématu si myslím, že to lze tolerovat.

Materiál a metody (postup práce):

Byly zvolené metody vhodné k dosažení stanovených cílů? ANO NE

Jsou metody srozumitelně popsány? ANO NE

Praktická část (výsledky a přílohy):

Obsahuje práce pedagogický výzkum? ANO NE

Odpovídá výzkum potřebám práce? ANO NE

Obsahuje práce praktické výstupy do školní praxe? ANO NE

Byly teoretické předpoklady a materiály uvedené v práci ověřeny ve školní praxi? ANO NE

Je dokumentace výsledků dostačující? ANO NE V čem jsou nedostatky?

Postačuje množství výsledků ke splnění cílů? ANO NE Co chybí, v čem je nedostačující?

Škoda, že v příloze nejsou ukázky konkrétních příkladů úloh a jejich zařazení podle taxonomie. Také si myslím, že pracovní sešit s učebnicí tvoří fakticky jeden celek. Bylo by kontraproduktivní, kdyby se otázky v PS a v učebnici opakovaly. Pokud je tedy určitý typ otázek v PS, může být smysluplné, když v učebnici budou jiné typy otázek. Pokud se to sleduje odděleně, může být výsledek zavádějící.

Diskuze:

Je opravdu diskuzí, nejde jen o konstatování vlastních výsledků? ANO NE

Jsou výsledky porovnávány s literaturou? ANO NE

Jsou uvedeny nějaké hypotézy či návrhy na další řešení problematiky? ANO NE

Závěr:

Je výstižný? ANO NE

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň): Velmi dobrá grafická i jazyková úroveň textu. Seznam uvádí 13 tabulek, 12 grafů a 3 obrázky. Vše pěkně popsáno. Na první pohled přehledné a srozumitelné. Chybí zde konkrétní příklady otázek s ukázkou zařazení. Případně porovnání konkrétního příkladu ze dvou různých nakladatelství.

Přehled překlepů a chyb:

- str. 9 v posledních době x v poslední
téma mě osobně přijde x mi (mně)
- str. 11 za ně nahrazená byla x jimi byla nahrazena (nebo za ně vyměněna)
- str. 13 uvedu funkce uvedené ... opakování slov
a obrázky (chybí "a" nebo čárka) zároveň podporuje
- str. 14 ... které se provádí exaktními metodami x provádí (celkově to zní gramaticky divně)
Jednotlivé učebnice, nebo jiné didaktické prostředky (odstranit čárku)
který je pro ně charakteristický, a kterým (přidat čárku)
Teorie a výzkum učebnic, jako vědní obor, se zabývá (zrušit obě čárky)
1. Stupeň ZŠ x 1. stupeň ZŠ
- str. 15 plnění domácích úkolů je založena x založeno
doplňující matriál x materiál
může jej x můžeme jej
- str. 20 důvody, které vedli x vedly
podnětí zájmu vyučujících k využívání x o využívání
který se podílel ..., která by ...které bude (opakování slov v příliš složitém souvětí)
stránka sledující proces, obsahuje (odstranit čárku)
první dimenze, zaměřená na obsah, je též ... (odstranit obě čárky)
- str. 21 Obrázek 2 – je to tabulka
- str. 22 která se zabývá podobně jako Bloomova taxonomie na kognitivní cíle x zabývá se cíli (nebo je zaměřená na cíle)
nejen z taxonomie sestavené ..., (chybí "ale") též ze svých ...
- str. 24 tématu vznik a vývoj lidského druhu v RVP (chybí uvozovky)
obsah s názvem Počátky lidské společnosti. (chybí uvozovky)
- str. 31 i mezi oběma předměty (chybí tečka) Jednotlivé analýzy probíhaly...
- str. 39 čárky ve větách shrnutí odstranit
- str. 46 i tak je počet úloh v ní obsažených, téměř poloviční (odstranit čárku)
- str. 51 ve všech specifických kategoriích kategorie x podkategoriích
- str. 52 nevíce x nejvíce
v kategoriích poslední x v kategorii
- str. 53 úlohy, ze všech 5 taxonomických kategorií (odstranit čárku)
- str. 54 sešity ... obsahovali x obsahovaly
- str. 60 V učebnici, Fortuna (odstranit čárku)
V obou učebnicích nakladatelství Prodos, najdeme (odstranit čárku)
- str. 66 vydáním, daných učebnic (odstranit čárku)
- str. 71 tudíž se ... neprokázal, jakýkoli trend, který (první čárku odstranit)
- str. 74 jsou uváděny témata x uváděna
proto se jsou uváděna x proto jsou
- str. 75 pro jednotlivé skupiny publikací, neprokázal (odstranit čárku)

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Myslím, že studentka splnila cíle, které si vytyčila ve své diplomové práci a práce má celkově pěknou úroveň, i když je postavena převážně na českých zdrojích a nemá přímé praktické využití. Zajímavé by bylo srovnání českého pojetí tohoto tématu se zahraničním příkladem. Také by bylo užitečné doplnit stávající situaci vlastními vymyšlenými příklady vyšších kategorií taxonomie. Oceňuji pečlivé zpracování grafů a přehlednost.

Celkově navrhuji známku 1 – 2 podle úrovně obhajoby.

Otázky a připomínky oponenta:

1. Uveďte vlastní příklad přírodovědné úlohy z Vámi zpracovávaného tematického celku, která by:
  - a) rozvíjela produktivní myšlení
  - b) zahrnovala složité myšlenkové operace s poznatky (Tollingerová)
  - c) obsahovala analýzu
  - d) požadovala hodnocení (Bloom)
2. Co může být příčinou toho, že v dějepisných učebnicích i pracovních sešitech je větší zastoupení náročnějších úloh než v přírodopisných?

Návrh hodnocení oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis oponenta: